

የታሪክ ተጠያቂዎች አንሁን፤

ድር “ቢያብር አንበሳ ያስር” ያሉትን ከስራ ላይ እናውል

ክፍል ዘጠኝ

አክሎግ ቢራራ (ዶር)

አባቶች እናቶቻችንን አያቶቻችንን፤ በአጠቃላይ ወገኖቻችንን፤ ለእኛ መከራያና መታወቂያ የሆነችውን ኢትዮጵያን ለእኛ ከተከታታይ አደጋ መከተው ያቆዩልን በብሄር፤ በሃይማኖት፤ በጾታ፤ በእድሜ፤ ወዘተ ተለያይተው ሳይሆን ለነጻነታቸው፤ ለክብራቸው፤ ለማንነታቸው በመተባበር ታግለው፤ ደማቸውን አፍሰው፤ ህይወታቸውን ሰውተው ነው። “ድር ቢያብር አንበሳ ያስር” ያሉትን ወርቃማ አባባል በተግባር አሳይተው የተውልንም ለዚህ ነው። ሆኖም፤ የቅርብ ታሪካችን የሚያሳየው የእኛ ትውልድ ለዚህ አባባል ብቁነት አላሳየም፤ አሁንም፤ አብዛኛው፤ በባህርይም ሆነ በአሰራር ገና ብቁነት ለማሳየት እንደ ኤሊ በመገተት ላይ ነው ለማለት የሚያስገድዱ አመልካቾች አሉ። መመልከት ያለብን ግን ይህን የረጋ የመሰለ አሳሳች ምልክት አይደለም። ከስራ የሚሸላላውን ከልብ የመሸፈን ምልክት ነው።

በቁጥር ስምንት እንዳሳየሁት፤ ዛሬ ለፍትህ-ርትህ የሚታገለው ተራው ሕዝብ፤ ተማሪው፤ አስተማሪው፤ ወጣቱ ትውልድ ነው። የክርስትናና የእስልምና ሃይማኖት መሪዎችና ተከታዮች በተከታታይ የሚያደርጉት ሰላማዊ ትግል ለዚህ ምልክት ነው። የፖለቲካ ድርጅቶችን፤ የህብረተሰብ ስብስቦችን ቀድመው ሂደዋል። በዚህ ሰላማዊ ትግል ውስጥ ወጣቱ ትውልድ አመልካች ሚና ይጫወታል። እነ አንዷለም አራጌ፤ እነ እስክንድር ነጋና ሌሎች በብዙ ሽህ የሚቆጠሩ ወጣት ኢትዮጵያውያን ያለውን አፈናና ግፍ ተቋቁመው ለፍትህ፤ ለእውነተኛ እኩልነት፤ ለህግ-የበላይነት፤ ለመላው ሕዝብ ሉአላዊነት፤ ለሃገር አንድነት የሚያደርጉት ሰላማዊ ትግል የቆራጥነት ምልክት ነው። እንደ ተመስገን ደሳለኝ ያሉ ከፍርሃት ነጻ የሆኑ ጋዜጠኞች በአገር ቤት ሆነው ህወሓትን/አሃዴግን በማስረጃ ሲያጋልጡ ለግል ጥቅም ብለው አይደለም። አፈና፤ ግፍ፤ የእስራት አደጋ፤ ወዘተ አልገታቸውም። እነዚህ አገርና ወገን ወዳዶች ለፍትሃዊ ለውጥ፤ ለወጣቱ ትውልድ፤ በውጭ በስደት ላለን፤ ራሳችን ዲያስፖራ ብለን ለምንጠራው ሁሉ አርአያ ናቸው።

የታመቀ ሃይል ታምቆ አይቀርም፤

የእነዚህ ወጣቶች ትግል የሚያጠነክረው ምልክት፤ የህወሓት አምባ-ገነንነት ዘላቂነት እንደማይኖረው ነው። ዛሬ ጥቂት የሚመስሉት ወጣት ታጋዮች፤ ነገ ብዙ ሚሊዮን እንደሚሆኑ አንጠራጠር። ሌላም ምልክት አለ። እነዚህ ወጣቶች የሚታገሉት ባየር ላይ አይደለም። የሚጋሯት አገር አለች። ይህች አገር ታሪክ ያላት መሆኑን ያውቃሉ። ኢትዮጵያ የሁላችንም መንፈስ ናት። መንፈስ እንደመሆኗ መጠን እነሱና እኛ ካልፈለግን አትጠፋም። እነሱ አትጠፋም ብለው ይታገላሉ። ቁጥራቸው ይነስ እንጂ በውጭም የእነዚህን አገር ወዳድ፤ ዲሞክራሲ ታጋዮች አስተሳሰብና እሴቶች የሚጋሩ በአለም ተሰራጭተዋል። በፖለቲካ ድርጅትም ሲታይ፤ አፈናና ግፍ ያገባቸው አገራዊ ድርጅቶች አሉ። በተደጋጋሚ ያሳሰብኩት፤ አሁንም በዚህ ትንተና የማሳስበው፤ ይህን የታመቀ ሃይል ሁሉ ካገለመስነው፤ ከደገፍነው፤ ካበረታታነው፤ ህወሓት/አሃዴግ ሊቆቅበው አይችልም።

አንዱን ሲበላው አይቶ ዝም ማለት አያዋጣም፤

ችግሩ፤ ከብሄር፤ ከሃይማኖት፤ ከፖለቲካ እምነት፤ ከጾታ፤ ከእድሜ፤ ከመደብ፤ ካለፈ ታሪክ፤ ከቡድን ባሻገር በማሰብ ተሳስቦ፤ ተባብሮ መላው የኢትዮጵያ ሕዝብ የስልጣኑ ባለቤት የሚሆንበትን ብሩህ

አቅጣጫ መንደፍና በአንድ ከንድ ከስራ ላይ ከማዋሉ ላይ የተከሰተው ድክመት ነው። አርሞዎች የሚሉት ዘላለማዊ ተረት በአርእስቱ ከተጠቀሰው አስተሳሰብ ጋር ተያይዞ ለትንተናዩ አጋዥ ስለሆነ፤ አቀርቦለሁ። “ነጭ፤ ቀይ፤ ጥቁር፤ ዳልቻ፤ ወርቃማ፤ የሆኑ በሬዎች አንድ ላይ ሁነው ከጁብ (አውሬ) አደጋ ራሳቸውን ለመከላከል በጋራ ተስማሙት፤ አካላቸውን (ቂጣቸውን) አገጣጠሙ፤ ፊታቸውን በያቅጣጫው አዙረው ጠላታቸውን ለመከላከል በመደጋገፍ ለመዋጋት ተስማሙ። አውሬው/ጅቡ ሊበላቸው ሲመጣ፤ በሁሉም አቅጣጫ ያሉት በሬዎች ቀንዳቸውን ቀስረው አላስቀርበው አሉ።” ድር አበረ ማለት ይህ ነው።

ጅቡ የበሬዎቹን የማይበገር ሰንሰለት በማየት ለመከፋፈል መላ መፍጠር መረጠ። እንዲህ ይላል። “እኔኮ ሌሎቻችሁን አልፈልግም። ነጩ በሬ ብቻ ጎልቶ እየታየኝ ለአይኔ ስላስቸገረኝ፤ እሱን ብቻ ነጥላችሁ አውጡ፤ እናንተን አልፈልጋችሁም” አላቸው። ሞኞች እውነት መስሏቸው ነጥለው ነጩን ያስወጡታል። ነጩ በሬ የመጀመሪያው መስዋእት ይሆናል። ጅብ አሸነፈ። ይህን በሬ በልቶ ሲጨርስ፤ “ዳልቻው በሬም ከነጩ አይለይም፤ እርሱንም ነጥላችሁ አስወጡልኝ፤ ሌሎችን አልፈልግም” ብሎ ቃል ይገባል። ነጥለው አስወጡት፤ ጅብም ሁለተኛውን በሬ በላ። መጥገብን አያውቅምና ሌላ ለመብላት ተዘጋጀ። የወርቃማው ተራ ይመጣል። በለመደው ዘዴ “ወርቃማው ነጭ ስላለበት ለአይኔ አስቸግሮኛል። አስወጡት፤ ሌሎቻችሁ አታስቡ፤ አልፈልጋችሁም ይላቸዋል።” ደጋግመው የተሞኙት ካለፈው አልተማሩም። አሁንም ከመካከላቸው ወርቃማውን ያስወጣሉ። እንደዚህ ባለ ዘዴ እየለያየ ሁሉንም ጨረሳቸው ይባላል። የእኛም “የከፋፍለህ ግዛው፤ የከፋፍለህ ምታው” ታሪክ ይህን ይመስላል።

ህወሓት/ኢሃዴግ፤ እየመረጠ አማራውን፤ አርሞውን፤ አፋሩን፤ ደቡቡን፤ አጃኩን፤ ትግራዩን፤ ክርስቲያኑን፤ እስላሙን፤ ወዘተ በየምክንያቱ ይገድለዋል፤ ያስረዳል፤ ያስድደዋል፤ ከቀዩ ያስወጣዋል፤ በሰላም ጎን ለጎን የሚኖርውን ሕዝብ እርስ በርሱ ያጣላዋል። በዚህ ሳምንት በቦረናና በጋሪ ህብረተሰቦች መካከል የተካሄደው፤ ለአስራ ስምንት ኢትዮጵያውያን ሞት ምክንያት የሆነው፤ የመሬት ይዞታ ግጭት የተፈጠረው ህወሓት በፈጠረው የመሬት ነጠቃና ሰፈራ ፖሊሲ ነው። ይህን የመሳሰሉ ግጭቶች በየአካባቢ ሲካሄዱ ቆይተዋል። መቀጠላቸው አይቀርም።

በኢትዮጵያ ላይ አሁን እየተፈጸመ ያለው “ነጣጥለህ ምታው፤ ነጣጥለህ እሰረው፤ ነጣጥለህ ግደለው፤ ነጣጥለህ አሳደው፤ ነጣጥለህ አክብረው”፤ የበሬዎቹንና የጅቡን ተረት ይመስላል። የአገራችን ታሪክ፤ ጥንት የውጭ ጠላቶች (ጅቦች) ሲመጡ የተከተለው ዘዴ ልዩነትን ወደ ጎን ትቶ መከታ መሆንን ነበር። ዛሬ፤ የምእራብ አገሮች፤ ቻይና፤ ለጋስ ድርጅቶች፤ ኢንቪስተሮችና ምርጥ የህወሓት ፓርቲ አባላት የኢትዮጵያን ጠንካራነት፤ የህዝቧን በሰላም የመኖር ፍላጎት፤ የወጣቱን ትውልድ ዘላቂነትና ተሳትፏዊ ያለው የእድገት ፍላጎት የማይሹ መሆናቸውን፤ እንዲያውም፤ ወደ ትንንሽ አገሮች በክልል ዙሪያ በመከፋፈል፤ ቀስ በቀስ እንድታታታ የማድረግ ምኞታቸውን የሚያሳይ ነው። ለምሳሌ፤ ህወሓት/ኢሃዴግ በሰላም አብሮ ተሳስቦ የሚኖረውን የክርስቲያንና የእስልምና ተከታይ ህብረተሰብ እርስ በእርሱ እንዲናከስ ሲያደርግ ቆይቷል፤ እየከፋፈለ ወገን በወገኑ ላይ ላይ እንዲነሳ አድርጓል። ይባስ ብሎ፤ ህወሓት የኢትዮጵያን ድሃ ገበሬ በመርዳት፤ አቅሙን በመገንባት ፋንታ፤ ለም መሬቱንና ወንዙን ለውጭ ሃብታሞች ሲነግድ ቆይታያል። የውጭ ከበርሬዎችና መንግስታትን አላማ አስፈጻሚ አገልጋይ ሆኖ ይገኛል። የዚህ አይነት በዳይ አገዛዝ በታሪካችን ያልታየ ነው።

“የመቶ አመት ታሪክ” ከየት መጣ?

አንባቢው ሊገነዘበው የሚገባ ከታሪካችን ከምንማራቸው አበይት ነገሮች መካከል አንድ ለማስታወሥ እፈለግላለሁ። ባለፈው እንዳመለከትኩት፤ ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ዜናዊ፤ የአገራችን ታሪክ

አሳጥረው ወደ መቶ አመት ሲለውጡት፤ አላማቸው ግልጽ ነበር። እሳቸው የሚያስቡት ለአጭር ጊዜ ስልጣንና ጥቅማቸው እንጂ፤ ለረጅሙ የአገራችን ጥቅም አለመሆኑን አይተናል። ሆኖም፤ የእርሳቸው ልብ ወለድ ታሪክ ሃቁን አያጠፋውም። ሃቁም፤ መላው የኢትዮጵያ ሕዝብ የሚያኮራ አስተዋጾ በማድረግ፤ አገራችን ከሶስት ሺህ አመታት በላይ እውቅና ሰጥቷታል። መለስ ዜናዊ በተወለዱበት በትግራይ የተደረገውን የጣሊያን ጦርነት፤ ማለትም፤ የአድዋን ድል፤ የሁለተኛውን የፋሽስት የበቀል ወረራ ማየቱ ይበቃቸው ነበር። አዶልፍ ፓርለሳክ የተባሉት የቸክ ተወላጅ ኢትዮጵያዊ፤ “የሃበሻ ጀብዱ” በተባለው አስደናቂ የምስክር መጽሃፋቸው የመለስን ሃሳብ በለወጠው ነበር። ኢትዮጵያዊያን “እምነትህ ፈረሰ፤ ደንበርህ ተጣሰ” በተባለ ቁጥር፤ ቋንቋ፤ ሃይማኖት፤ ብሄር፤ ጾታ፤ እድሜ ሳይለያቸው በጋራ፤ አገራቸውን ከጠላት ተከላክለው ለተከታታይ ትውልድ አስተላልፈዋል።

ይህን ሲያደርጉ፤ ኢትዮጵያ ከእራሷ ስብጥር ጀግኖች ውጭ ማንም ደርሶላት አያውቅም። ፓርለሳክ ስለ ጣሊያን አስቃቂ ወረራ እንዳሉት፤ “ኢትዮጵያን ማንም አይረዳትም። ብቻዋን ናት።በደበረታበር (ጎንደር) ብቸኛ አውሮፓዊ መሆኔ ሃዘን ተሰማኝ። ወዲያው ለዚች ለተቀደሰች ሃገር ከነዚህ ምስኪን የገበሬ ወታደሮች ጎን በታላቅ ድፍረትና ጀግንነት በእግዚአብሔር የሚታደሉት ታላቅ ጸጋ መሆኑን ስረዳ ልቤ በደስታ ተሞላች። ከዚህ ቅጽበት ጀምሮ ኢትዮጵያዊ ሆኛለሁ።” ይህ ፈረንጅ ኢትዮጵያዊ ያደረጉት አስተዋጾ ለእያንዳንዳችን ምሳሌ እንደሚሆን እመኛለሁ። የአሁኑ ትውልድ የሚጠበቅበት ለሰላም፤ ለፍትህ፤ ለሕግ የበላይነት፤ አብሮ ተቻችሎ ድህነትን ለማስወገድ መቀራረብ፤ መቻቻል፤ መላው የኢትዮጵያ ሕዝብ የአገሩ አዛዥ እንዲሆን ማድረግ ነው።

ከፓርለሳክ የምማረው፤ ዛሬም እንዳለፈው አገርም ውጭም ያሉ ወጣት ታጋዮችና ተቃዋሚወች ለፍትህ የሚታገሉት ማንም ይደርስልናል ብለው ሳይሆን፤ በኢትዮጵያ ህያውነትና መንፈስ ስለሚያምኑ፤ ለመላው የስብጥር (Diverse) ህዝቧ ፍትህ ፍላጎት እውን መሆን ድጋፍ ለመስጠት ስለሚፈልጉ ነው ለማለት ይቻላል። ፓርለሳክ እንዳሉት፤ አሁን ያለው ችግር ካለፈው ይበልጣል እንጂ አይቀልም። በአብዛኛው፤ መላው ሕዝብ የሚሰቃየው በራሱ ወገን ነው። መተባበር የሚያስፈልገው ችግሩ ከመቸውም የበለጠ ከባድ በመሆኑ፤ ብዙ የውስጥና የውጭ ተጠቃሚወች ስላሉ ጭምር ነው። ለጊዜው ሀወሐት/ እሃዴግ የሚረዳው፤ የገንዘብ፤ የመሳሪያና የሌላም ሃይል የሚያገኘው ከውጭና ከእያንዳንዳችን ድጋፍ ነው። ተቃዋሚ ክፍሎች በአንድ ላይ ከቆሙ፤ በአንድ ድምጽ ለመናገር ከቻሉ ቢያንስ፤ ሶስት ነገሮችን ለማድረግ ይችላሉ፤ አንደኛ፡ አገር ቤት ታፍኖ ላለው እምቅ ተቃዋሚ ብርታት ይሰጡታል፤ ሁለተኛ፤ የገንዘብ፤ የሞራል፤ የሃሳብ ድጋፍ ለመስጠት ይችላሉ፤ ሶስተኛ፤ በውጭ በአንድ ድምጽ የአለምን ህዝብ አስተሳሰብ የመለወጥ እድላቸው ይጠነክራል። መጀመሪያ፤ በስደት ላይ ያለው ህብረተሰብ መደራጀት፤ አብሮ መስራት፤ መተባበር አለበት። በግል/በተናጥል የሚያደርጉት የስልጣን ድርድር የትም አያደርስም። መሰባሰቡና አብሮ መስራቱ፤ ሌላው ስደተኛው በቀጥታም ሆነ በግልጽ ለህወሐት የሚሰጠው ድጋፍ ያቆማል፤ ቢያንስ ይቀንሳል። ተቃዋሚው ክፍል በአንድ ድምጽ ከተናገረ፤ ይህ ለሃያ አንድ አመታት ያገለገለ አገዛዝ መላላቱና መገርሰሱ አይቀርም። የውጭ አገር መንግስታት የተቃዋሚውን ክፍል ሃሳብ ማዳመጥ ይጀምራሉ። አሁን ያለውን ወርቃማ እድል ለመጠቀም ካልቻልን ሌላ ልንገነዘበው የሚገባን ጉዳይ አለ። ህወሐት የሃይል ምንጩን በእየጊዜው ይለዋውጣል።

የህወሐት የገቢ ምንጮች እየተቀየሩ ነው፤

ለምሳሌ፤ ህወሐት አሁን በብዙ ቢሊዮን የሚገመት መዋእለንዋይ (investment) በውሃ ግድብ የሃይል ምንጭ ላይ (Hydroelectric Power generation) ፤ በቻይና ድጋፍ የሚያፈሰው ከምእራባዊያን ጥገኝነት ነጻ ለመሆን ነው። ኤሌክትሪክ ለጎረቤት አገሮች በመሸጥ በአመት ብዙ ቢሊዮን ዶላር እንደሚያገኝ አያጠራጥርም። የሚገኘው የውጭ ምንዛሬ አራት ጥቅሞች እንደሚኖሩት ከዚህ በፊት

በማስረጃ አሳይቻለሁ—ገንዘብ ለማሸሸ፤ ትርፍ የሚያስገኙ ተቋሞችን ለመገንባት፤ የውጭ አገሮችን ድጋፍ ጭብጥ ለማድረግ፤ የገዢውን ፓርቲ የመከላከያ ሃይል ለማጠናከር። ይህ ከሆነ፤ የአብዳሪ ድርጅቶችና ለጋስ የምእራብ አገሮች ሚና ይለወጣል ማለት ነው። ጫና የማድረግ ችሎታቸው የበለጠ ዝቅ ይላል። ሆኖም፤ ይህ ለውጥ ለተቃዋሚው ክፍል እድል ይከፍታል። እድሉን ለመጠቀም ከተፈለገ፤ ተቃዋሚ ፓርቲዎች ከዘጠና በላይ ሆነው የትም አይደሉም። መሰብሰብ አለባቸው። ተቃዋሚዎች፤ የለውጥ አሰራላጊነት ከዚህ ህወሓት ከሚያደርገው፤ የአገርን ጥሬ ሃብት ተጠቅሞ ታማኞችን ከማክብር፤ የእራሱን ደጋፊ ከማጠናከር፤ አምባ ገነንነትን ከማጠናከር ግብ ጋር አብረው ማየት አለባቸው። አለበት። አሁንም፤ ዋናው ተጠቃሚ፤ ማፍያ መሳዩ የህወሓት ምርጥ ቡድን ይሆናል። የመተባበር ሰንሰለት አሁን ካልተጀመረ እየቆየ አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል።

የአሮሞዎች ተረት አንደሚያስተምረን፤ በእኛ (የተማርን ወገኖች ማለቴ ነው) የእራስ መውደድ የተነሳ፤ ህወሓት በመሳሪያ/ጠበንጃና በውጭ ድጋፍ ሃይል ስልጣን የያዘ፤ በእኛ መከፋፈል የበላይነትን ጭብጥ ባደረገው ህወሓት በተባለ የጠባብ ዘር ስያሜ በያዘ ድርጅት ፍጹማዊ ቡድን ነው። ቀርበን ብንመረምረው፤ ህወሓት መላውን የኢትዮጵያ ሕዝብ ቀርቶ፤ የትግራይን ሕዝብ አይወክልም። እርግጥ ነው፤ ስልጣን ከያዘበት ወቅት ጀምሮ፤ ህወሓት፤ አድሏዊ በሆነ መንገድ፤ ከማንኛውም ክልል የበለጠ ባጀት ወደ ትግራይ አፍሷል። የትምርት፤ የጤና፤ የመንገድ፤ የሃይል ማመንጫ፤ የእርሻ፤ የእንዳስትሪ ተቋሞችንና የምርት ዘርፎችን ዘርግቷል። ራሱንና ጥቂት ተጠቃሚዎችን አፍርቷል። በአብዛኛው ግን፤ ድሃው የትግራይ ህብረተሰብ፤ በተለይ ወጣቱ ከህወሓት/ኢሃዴግ ዘላቂነትና ፍትሃዊ ያለው ጥቅም አግኝቷል ለማለት አይቻልም። ተጠቃሚዎቹ፤ የህወሓት የበላይ አዛዦች መሆናቸውን አመልካች ማስረጃዎች አሉ። ሁለት ምሳሌዎች። ተመስገን ደሳለኝ “የመለስ አምልኮ” በተባለው በማስረጃ የተደገፈ ጽሁፍ ላይ እንዳሳየው፤ “ማይጨው፤ ሽፌ፤ ሽራ፤ አድዋ፤ ተንቤን፤ አዲግራት፤ አክሱም፤ ውቅሮ፤ አዲሮቢ...ሂዱና” ቀርባችሁ መርምሩ። “ምናልባት ባለጸጋ የህወሓት አመራር ታገኙ እንደሆነ እንጂ አርሶ አደሩ እንደኔና እንደናንተ ነው” (እንደ ሌላው ድሃ ኢትዮጵያዊ ማለት ነው)። ቀጥሎም፤ “የስልጣኔ መጀመሪያ የምትባለውን አክሱምን ተመልከቱ፤ የእነ ኢዛና፤ የእነ ካሌብ አገር....ኢትዮጵያ ነች። የፖለቲካና የንግድ ማእከል የነበረችውስ?” ህወሓት አንድ “ፋኖስ ዲተርጀንት ፋብሪካ የሚባል የሳሙና ፋብሪካ” ከመስራቱ ባሻገር ለአክሱም የድህነት መላቀቂያ ምን አመጣላት ይላል። አብዛኛው የአክሱም ወጣት ኑሮውን የሚያሟላበት ጥንት ከተሰሩት ከሃውልቶች የቱሪስቶች ገቢ ነው። የአክሱም “ብቸኛ ገቢ ቱሪዝም ነው” ለዚህ ነው፤ ዋልድባን ሆነ፤ የአክሱምን ሃውልቶች፤ ወዘተ እንደ አገራዊ ቅርሶች ጠንቅቆ መያዝ አስፈላጊ የሚሆነው።

የማን ልጅ ይማራል፤ የማን ልጅ ይሰደዳል?

ሁለተኛው ምሳሌ፤ የህወሓት ከፍተኛ ባለስልጣኖች በእቅድ የሚሰሩት የወጣቶች ማጎልመስ (educational investment in youth) ተግባር ሙሉ በሙሉ አድሏዊ ነው። ከተራው የትግራይ ወይም ሌላድሃ ኢትዮጵያዊ ገበሬ ልጆች እድገትና የወደፊት እድል ሲታይ ቀጭ ነው ለማለት ያስደፍራል። ማን ተጠቃሚ ሆነ? የህወሓት የበላይ ባለስልጣኖች ልጆች ናቸው። ህወሓት የወደፊት መሪዎችን፤ ሃብታሞችን፤ እያስለጠነ ነው ለማለት ይቻላል። የስዮም መስፍንን ምሳሌ ተጠቅሞ “ይድረስ ለኢሃዴግ አመራር አባላት፤ ልጆቻችሁ ቻይና ምን እየሰሩ ነው?” በማለት ተመስገን ደሳለኝ “እናንተ የግንባሩ አባላትና ደጋፊዎች! ለመሆኑ አብዛኞቹ የፓርቲያችሁ አመራሮች ምን እያሰሱ እንደሆነ ቀርቶ ምን እያደረጉ እንደሆነ ታውቃላችሁ? ለምሳሌ ስዮም መስፍን፤ ስብሐት ነጋ፤ አባይ ጸሐዬ፤ ከንፈ ገ/መድህን (በህይወት የሌሉ)፤ አርከበ እቁባይ፤ በረከት ሰምኦን፤ አዲሱ ለገሰ...ልጆቻቸው የት ናቸው?...ካላወቃችሁ እኔ ልንገራችሁ፤ እነዚህ የባለስልጣኖች ልጆች የ12ኛ ክፍል ትምህርታቸውን

ካጠናቀቁ በኋላ፤ የዩኒቨርሲቲ ትምህርታቸውን ከቅርብ አመታት ወዲህ “ወዳጅ” በሆነቻቸው ቻይና ይከታተሉ ዘንድ ተልከዋል።” ድሃው የትግራይና የሌላው ኢትዮጵያ ገበሬ ወይም መካከለኛ መድብ የለት ጉርስ ለማግኘት ይቸገራል። እነዚህ ምርጥ ተጠቅመው ሲታዩ፤ ማንም ሊጠይቀን አይችልም ብሎው ነው።

ወጣቶች እውነት ወላጆቻቸው በራሳቸው ጥረት ባገኙት ገቢ ሳይሆን የሚደገፉት በኢትዮጵያ ድሃ ሕዝብ ገቢ ነው። ጸሃፊው እንዳሳሰበው፤ “ እነዚህ ወላጆች ነጋዴ አይደሉም፤ ወይም ተራ ኢትዮጵያዊ አይደሉም። የሃገሪቱ ፈላጭ ቆራጮች እንድ።” ልጆቻቸውን ምርጥ እድል የከፈቱላቸው “ፈላጭ ቆራጭነታቸውን” ተጠቅመው፤ ማንም ሊጠይቀን አይችልም ብሎው ነው። የስርአቱ አድሏዊ፤ በደላዊ፤ ዘራፊያዊ መሆን በዚህም ተከስቷል።

የእነዚህን ምርጥ ወጣቶች በድሃው የኢትዮጵያ ሕዝብ ወጭ በወዳጁ ቻይና ብዙ ሽህ ዶላር እየተከፈለ መማር ስናይ፤ የእነሱ መማር ለምስኪኑ የትግራይ፤ የጋምቤላ፤ የአፋር፤ የኦሮሚያ፤ የሶማሌ፤ የጉራጌ፤ የአማራ ወዘተ ድሃ ገበሬ ልጅ፤ በብዙ ሽህ በየወሩ ለሚሰደደድው ወጣት፤ እንደ ተራ ሸቀጥ በእየቀኑ ወደ ሳውዲ አረቢያ ለሚላኩት እህቶቻችን ምን ፋይዳ አለው። የሚደገገው የወደፊት ገዥዎችን መሆኑን ለመጠራጠር አይቻልም። የህወሓት አገዛዝ፤ በተለይ ለድሃው የሚዘገንን የሚሆነው ለዚህም ጭምር ነው።

አፈጣጠሩን ስናይ፤ ልክ እንደ ጣሊያኖች የ “ከፋፍለህ ግዛውን” አገዛዝ አይነት- ለመግዛት፤ ለመማር፤ ሃብት ለመያዝ፤ አመቻች የሆነውን ዘዴ በመጠቀም መጀመሪያ፤ አንድ ብሄርን፤ “መኳንንት፤ መሳፍንት፤ ነፍጠኛ፤ ፌውዳል፤ አህያ፤ ኢሲፓ፤ አድሃሪ” እያለ ህብረተሰቡን ከከፋፈሉ በኋላ፤ በዘርና በቋንቋ-አማራ፤ ኦሮሞ፤ ትግሬ፤ ጉራጌ፤ ሶማሌ፤ አፋር፤ አገው፤ ደቡብ፤ አጃክ፤ ወዘተ እያለ፤ ሊያየን። መለያየቱ የእኛ መጥፊያ መሳሪያ እየሆነ ነው። በቋንቋና በዘር፤ በሃይማኖትና በመደለል ሊለያየን የሚሞክረው እንደ በሬወቹና ጅቡ ተረት እያታለለ ሊገዛን፤ “ሊያጠፋን”፤ ሊያደክመን፤ ሊያሳድድን እንጅ ሊያጎለምሰን አይደለም። መከፋፈል ለሙስና፤ ለዘረፋ አመቻች ነው።

ምሳሌ ልስጥ። እኛ ከጋና የባለ ብሄር/ብሄረሰብ ስርጭት የለንም። እንዲያውም፤ በትብብራችን የተነሳ፤ ሃገራችን ለጋና ሆነ ለመላው የጥቁር ህዝብ መኩሪያና አርአያ፤ የነጻነት አምባ ነበረች። ዛሬ፤ የጋና ህገ መንግስት በብሄር መደራጀትን ከከለከለ ቆይቷል። ጋና፤ የህዝብ ድምጽ የተከበረባት አገር እየሆነች ነው። ጥንታዊቷን ኢትዮጵያን ግን ወደ ኋላ የጎተቷት ህወሃትና መሰል በብሄር የተደራጁ የፖለቲካ መሪወች ናቸው። እነደ ኢትዮጵያዊ አብሮ መኖር፤ መታወቅ ዋጋ እዳይኖረው መደረጉ የዱሮ መታወቂያችንና መከበሪያችን፤ የዛሬ ሃፍረታችን ሆኗል። ስደታችን የዚህ ዋና ምስክር ነው።

እኛ ኢትዮጵያዊያን ቋንቋችን፤ ቀለማችን፤ ሃይማኖታችን፤ አኗኗራችን ቢለያይም የማያለያዩን ብዙ እሴቶች አሉ። አገራችን የመጀመሪያው ሰው የተፈጠረባት አነደመሆኗ መጠን፤ የሁላችንም የሰው ግንድ አንድ ነው። ደምና አጥንቱ ቢመረመር ሰንሰለቱን ያሳያል። ማንም ኢትዮጵያዊ በአራት አያቱ ያለው የዘር ግንድ አመጣጡ ሲታይ ድብልቅ ነው። ድብልቅነታችን ከብራችን ነው። ባደግሁበት ጎንደር፤ የትግራይ፤ የኦሮሞ፤ የሰላሌ፤ የአገው፤ የጉራጌ፤ የየመን፤ የግብጽ፤ የጣሊያን፤ የአርመን፤ የግሪክ፤ የአይሁድ ወዘተ ተወላጆች ነበሩበት፤ አሁንም እንዳለአብት አልጠራጠርም። ኢትዮጵያን የሚለያትም ይህ የህዝብ ስብጥር (Diversity) መሆኑን እኔ አልጠራርም። ይህ ስብጥር መኩሪያችን እንጂ መጥፊያችን ሊሆን አይችልም። Black Athena የተባለውን የምርምር ጽሁፍ ብቻ ማንበብ የማንለያይ መሆናችን ያመለክታል። በዘር የተርመሰረተ አስተዳደር የኢትዮጵያን ሕዝብ ከአንድ የሰው ግንድ መፈጠር አይፍቀውም። የህዝብ ቁጥር እያደገ መሄድ ሰንሰለቱን ሊያጠናክረው ይገባል እንጂ፤

ሊሰብረው አይችልም። ከፋፋዮች ቢፈልጉም አብዛኛው የኢትዮጵያ ሕዝብ ታሪኩም፤ የወደፊት እድሉም የተሳሰረ መሆኑን ማጤን ለመላው ሕዝብ ጠቃሚ መሆኑን ደጋግሞ ማሳሰብ ተገቢ ነው። እስካሁን ያሳየው ባህል፤ ጭቆናውና አድሎው መጥፎ ቢሆንም፤ እርስ በእርሱ በዘር ሳቢያ የማይገዳደለው አኩሪ መታወቂው መሆኑን ነው።

የህወሓት/ኢሃዴግ የአገዛዝ ስርአት ከፋፋይ ቢሆንም ያለው የዘር ግንድ ድብልቅ መሆኑ፤ (ማለትም፤ ከሁሉም የተለያዩ ቋንቋ ተናጋሪዎች የተወለደና የተመዘዘ)፤ ለውጥ ቢመጣ የእርስ በእርስ መተላለቅ ይመጣል ብሎ መገመት አይቻልም። ሕዝቡ፤ በስር አቱና በስርጭቱ መካከል ያለውን ልዩነት ያውቃል። ሌላው ቀርቶ የኤርትራዊያንን የዘር ስርጭት ብንወስድ፤ አንድም “ንጹህ (ethnically pure) የሚል ለማግኘት ያስቸግራል። ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ በጻፏቸው ዘገባዎች እንኳን፤ የሰራየ፤ የአካለጉዛይና የሃማሴን ህዝብ ከጎንደር የመጣ ነው ብለዋል። ም እራባዊ ቆላማው ምድር አሮሞዎች ስፍረው የኖሩበት ስለሆነ የአሮሞ ህብረተሰብ (ዘር) የተቆራኘ መሆኑን ያሳያል።

በአጠቃላይ፤

ይህ የሚያሳየው፤ የትም ብንሄድ፤ ማንኛውንም የዘር ክፍል ብናይ፤ የኢትዮጵያ ሕዝብ ሃገሩን ለመጠበቅ በእየጊዜው “በጦር አበጋዞች” እየዘመተ በአራቱም ማእዘን ሲሰፍር የኖረ፤ እየተዋለደ፤ እየተዛመደ የተቀራረበ በመሆኑ ከሚለያየው ይልቅ የሚያቀራርበው ያይላል። በቋንቋ ወይም በሃይማኖት ያለው ልዩነት፤ የሚጋራውን ኢትዮጵያዊነት ሊፍቀው የማይችለው ለዚህም ጭምር ነው። የኢትዮጵያ ሕዝብ አመጣጡ አንድ መሆኑን ታሪክ ጸሃፊዎች ብቻ ሳይሆን፤ መጽሃፍ ቅዱስ፤ ቁራን ደጋግመው በማስረጃ አቅርበውታል። የኢትዮጵያ ሕዝብ፤ በተለይ ወጣቱ ትውልድ ህወሃት አዲስ አድርጎ በፈጠራ በሚጽፋቸው የሃሰት ታሪክና ፕሮፓጋንዳ መደለል የለበትም። መተሳሰቡ፤ መተሳሰሩ፤ አብሮ ለፍትህ፤ ለእውነተኛ እኩልነት፤ ለሃገር አንድነት፤ ለመላው ሕዝብ ሉአላዊነት መታገሉ ለመልካም አገዛዝ በር ይከፍታል። መከፋፈሉ ግን፤ ጠቅላይ ሚኒስትር መለስ ታመው ቢቆዩም ባይቆዩም፤ በሌላ ቢተኩም ባይተኩም፤ የህወሓትን የበላይነት አይለወጥም።

የስርአቱ ተጠቃሚዎች ጥቅማቸውን ትተው፤ ሊመጣ የሚችለውን የሃላፊነት ጥያቄ ወደ ጎን አድርገው፤ “ኑ፤ አዲስ የሽግግር መንግስት አብረን እንመስርት” አይሉም። የህወሓት የበላዮች፤ የውስጥ ቅራኔዎቻቸውን አስወግደው፤ ተቻችለው ያለው አገዛዝ እንዲቀጥል የሚያደርጉ መሆናቸውን አልጠራጠርም። የውጭ መንግስታትም ቢሆን፤ ለራሳቸው ጠቃሚ የሆነ አማራጭ ካላዩ፤ በዘር የተከፋፈለውን የክልል ስርአት፤ በዘር የተመሰረተውን ሕገ መንግስትና አስተዳደር፤ በዘር የተመሰረተውን የስለላና የመከላከያ ተቋም፤ ለውጡ አይሉም። ማነን አይተው? በማን ተማምነው? ጥቅማቸው የሚገለገለው ባለው ወይም በተመሳሳይ አገዛዝ ነው።

በዘር የተመሰረተው የከፋፍለህ ግዛው፤ የከፋፍለህ ምታው ዘዴ አይበቃ ብሎ፤ አሁን ደግሞ የአገራችን ሕዝብ በሃይማኖት እየበከሉት ነው። መጀመሪያ፤ የአርቶዶክስ ቤተክርስቲያንን እንደፈለጉ አመሱ፤ ህገኛውን ሲኖድ አፈረሱ፤ የበላዮቹን አሳዳደራ፤ በምትካቸው የፖለቲካ ካድሬዎችን ሾሙ፤ የታወቁ ገዳሞችን ማፍረስ ጀመሩ፤ ዋልድባን እንረስ አሉ፤ የማይተኩ ቅርሶች እንዲፈርሱ፤ እንዲሰረቁ አደረጉ፤ ወዘተ። ልክ የበሬዎቹንና የአውሬውን ተረት በሚመስል ሁኔታ፤ አሁን ደግሞ በእስልምና ሃይማኖት መሪዎችና ተከታዮች ላይ በተከታታይ አስቃቂ አፈና፤ እስራት፤ ማሳደድ እየተካሄደ ነው። በሰላም የሚደረገው የእስልምና ሃይማኖት ሰላማዊ አመጽ (Peaceful Arab Spring type resistance) ከስምንት ወራት በላይ ሲካሄድ ቆይቷል፤ ሊቆም አይችልም። የእስልምና ሆነ የክርስቲያን መሪዎችና ተከታዮች ጥያቄ የሃይማኖት ነጻነት ጥያቄ ነው። ስለሆነም፤ የሌሎች የፍትህ፤ የሰብአዊ መብቶች፤ የህግ

የበላይነት፤ የሰላም፤ የመቻቻል ወዘተ ጥያቄዎች ዘርፍ ነው። ተቃዋሚዎች ሁሉ በየፊናቸውና በጋራ ሊደግፉት ይገባል። የሁለቱ ታላላቅ ሃይማኖት መሪዎችና ተከታዮች በመቀራረብ፤ በመተባበር፤ እየሰሩ መሆናቸው ለፍትህ፤ ለዲሞክራሲ፤ ለገር አንድነት፤ ወዘተ የሚደረገውን ትግል ወደ አዲስ ምራፍ እንዳሽጋገሩት ያመለክታል።

ለዚህ ሁሉ አገር ውስጥ ለሚንቀሳቅስና ታፍኖ ላለው የለውጥ ፈላጊ፤ የተሰደደው ግዙፍ ኢትዮጵያዊ (ዲያስፖራ) ምን አስተዋጾ ሊያደርግ ይችላል? በጥቃቅን ልዩነቶች ላይ ማተኮሩን ከተወ፤ ከፈቀደ፤ ከቆረጠ፤ ከተሰበሰበ፤ አብሮ ከሰራ የገንዘብ፤ የእውቀት፤ የቴክኖሎጂ፤ የዲፕሎማ፤ ወዘተ ሃይሉ ሰፊ ነው። ይህን ሃይል ለሃገርና ለመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ ፍትህ ሊጠቀም ይችላል። ሆኖም፤ አገር ቤት ያለውን ተስፋ የሚሰጥ ሁኔታ ለማጎልመስና ለመርዳት፤ በመጀመሪያ በስደት ያለው ግዙፍ ሃይል የበታተነውን ችግር ተቀብሎ፤ ራሱ መፍታት አለበት። ራሱን ማደራጀት፤ ማጎልመስ፤ አብሮ የመስራት፤ የመደጋገፍ፤ በአንድ ድምጽ የመናገር ባህሪና አሰራር ልምዶችን በተግባር ማሳየት ይኖርበታል። ባጭሩ፤ “ድር ቢያብር አንበሳ ያስር” የተባለውን ቅርስ በስራ ማሳየት የመጀመሪያው እርምጃ ነው። ይህን ካላደረገ፤ አገር ውስጥ ላለው ተንቀሳቃሽና እምቅ ሃይል የረባ አስተዋጾ ሊያደርግ አይችልም።

ይቀጥላል

July 30, 2012